

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกัน
คุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 19*
THE STRATEGIC LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS AFFECTING
THE INTERNAL QUALITY ASSURANCE IMPLEMENTATION OF
SCHOOLS UNDER THE SECONDARY EDUCATION
SERVICE AREA OFFICE 19

กิจติภูมิ พลตื้อ

Kittipoom Pontue

พนายุทธ เชยบาล

Panayuth Choeaybal

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

Udon Thani Rajabhat University, Thailand.

E-mail: stamp.diffusion@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 2) ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 4) ศึกษาสร้างสมการพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงผสมผสานวิธี ประกอบด้วยระเบียบวิธีเชิงคุณภาพ และระเบียบวิธีเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างเป็นข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 จำนวน 327 คน ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ด้านการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2) การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ด้านมาตรฐานกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด

*Received: 14 May 2021; Revised: 22 May 2021; Accepted: 23 May 2021

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 มีความสัมพันธ์กัน 4) สมการพยากรณ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 โดยใช้ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นตัวแปรพยากรณ์ ได้อำนาจพยากรณ์ร้อยละ 70.30

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์, ผู้บริหารสถานศึกษา, การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1) study the strategic leadership level of school administrators, 2) study the internal quality assurance implementation of schools, 3) study the relationship between strategic leadership of school administrator and the educational quality assurance operation within the schools, and 4) create the forecasting equation of the strategic leadership affecting internal quality assurance implementation of schools under the secondary education service area office 19 This research is a mixed methodology research consisting of qualitative methods and quantitative methods. The sample group is 327 teachers within schools under the secondary education service area office 19 sampling by using stratified random sampling. The tool that is used for this research is likert scale questionnaire. With reliability The statistics used in data analysis are frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, Pearson's correlation coefficient, and stepwise multiple regression analysis.

The results of the research showed that 1) Overall strategic leadership of school administrators is at high level., 2) The internal quality assurance implementation of schools is at highest level., 3) The strategic leadership of school administrators and the internal quality assurance implementation of schools under the secondary education service area office 19 are related., and 4) The forecasting equation of the internal quality assurance implementation of schools under the secondary education service area office 19 using leadership as a forecast variable provides the prophetic power about 70.30 percentage with the following equation.

Keywords: Strategic leadership, School administrators, The internal quality assurance implementation of schools

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ได้บัญญัติให้สอดคล้องกันไว้ในหมวด 6 ว่าด้วยเรื่องมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาตั้งแต่มาตรา 47 ถึงมาตรา 51 ระบุถึงหลักการและแนวทางการปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษาโดยเฉพาะมาตรา 48 กำหนดทิศทางไว้ชัดเจนว่า การดำเนินการประกันคุณภาพภายในมีจุดมุ่งหมายปลายทาง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อพร้อมรับการประกันคุณภาพภายนอก จะเห็นได้ว่า กฎหมายหลักทั้งสองฉบับให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพศึกษาค่อนข้างมาก ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า การลงทุนทางการศึกษาที่รัฐให้ความสำคัญนั้น ได้เปลี่ยนไปอย่างมีคุณภาพ ส่งผลประโยชน์ให้แก่ผู้เรียนและสังคมอย่างสูงสุด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562)

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นกระบวนการสร้างความมั่นใจแก่ทุกฝ่ายว่า การจัดการศึกษามีคุณภาพและคงรักษาไว้ซึ่งมาตรฐาน กระทรวงศึกษาธิการจึงให้มีการปฏิรูประบบการประเมินคุณภาพการศึกษา และประกาศให้ใช้มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 มีจำนวน 3 มาตรฐานคือ 1) มาตรฐานคุณภาพผู้เรียน 2) มาตรฐานกระบวนการบริหารและการจัดการ และ 3) มาตรฐานกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีนโยบายปรับปรุงมาตรฐานและตัวชี้วัดให้มีจำนวนน้อยลง กระชับ และสะท้อนถึงคุณภาพอย่างแท้จริง โดยสถานศึกษาสามารถปรับแผนดำเนินการ การกำหนดค่าตัวชี้วัด แนวทางการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ส่วนการประเมินเน้นตามสภาพจริง ไม่ยุ่งยาก สร้างมาตรฐานระบบการประเมินเพื่อลดภาระการเก็บข้อมูล ลดการจัดทำเอกสารที่ใช้การประเมิน แนวทางการประเมินเน้นการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพตามบริบทของสถานศึกษา (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2561)

เมื่อสถานศึกษาดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามกฎหมายที่ได้กำหนดไว้ จึงพบว่า มีปัญหาและอุปสรรคหลายประการ เช่น การปฏิบัติงานไม่เป็นปัจจุบัน เป็นเพียงเพื่อรับการประเมินในแต่ละครั้งเท่านั้น สถานศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่มีเก็บข้อมูลการดำเนินงานโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ให้เป็นปัจจุบัน ความเข้าใจและความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษา เป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการลงมือปฏิบัติงาน แต่ก็ยังเข้าใจไม่ตรงกันในหลักเกณฑ์ของการประเมิน การอบรมผู้บริหารครูและบุคลากรภายในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ยังไม่เพียงพอ แสดงให้เห็นถึงความไม่เข้าใจหลักเกณฑ์การประเมินที่ตรงประเด็น การมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาคุณภาพภายในและเตรียมรับการประกันคุณภาพภายนอก ยังไม่ตรงประเด็น ไม่ครอบคลุมกับหลักแนวทางในการประเมินสถานศึกษาให้ได้มาตรฐานการศึกษา การประสานงานของหน่วยงานหลักของสถานศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัด ยังไม่เชื่อมโยงในการประสานงาน ยังเป็นแค่การประสานงานเพื่อการรับประเมินเพียงอย่างเดียว และประเด็นหลักคือ สถานศึกษายังไม่จริงจังหรือไม่เข้มงวดในการลงมือปฏิบัติของบุคลากร ทำให้ข้อมูลและหลักฐานเพื่อนำมาทำรายงานนั้น ไม่ได้ครบตามเกณฑ์กำหนด ทำให้สถานศึกษาขาดความมั่นใจในการดำเนินงาน หรือไม่มีการบูรณาการระบบการประกันคุณภาพให้เข้ากับการ

ดำเนินงานภายในสถานศึกษา บุคลากรส่วนใหญ่ยังไม่เห็นความสำคัญ ขาดความรู้ความเข้าใจในรูปแบบและวิธีการประกันคุณภาพทุกประเด็น ในการลงมือปฏิบัติ และขาดความร่วมมือของบุคลากรภายในสถานศึกษาอย่างจริงจัง จากการกำหนดระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพและการกำหนดมาตรฐานและตัวบ่งชี้ของแต่ละหน่วยงาน มีปัญหาด้านเอกภาพและเอกลักษณ์ ที่ต้องมีการปรับให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกันมากยิ่งขึ้น และการนำผลการประกันคุณภาพภายในไปใช้ในการเผยแพร่ผลต่อสาธารณะชน ยังกระทำจำกัดและไม่เห็นผลเป็นรูปธรรม (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2546) ซึ่งระบบการประกันคุณภาพภายในคือ กระบวนการบริหารปกติที่มุ่งจะแสวงหาสิ่งที่ดีกว่าให้เกิดขึ้นในองค์กรสถานศึกษา ที่จะต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายใน อาจใช้รูปแบบการบริหารปกติที่มั่นใจว่าจะสร้างคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้นได้ ซึ่งคงมีหลักการและกระบวนการบริหารที่จะทำให้ประสบผลสำเร็จ โดยอาศัยกระบวนการวางแผนทำตามแผนตรวจสอบประเมินผล และพัฒนาปรับปรุงอยู่เสมอ (ทองพูล คำเรืองศรี, 2553)

สถานศึกษาเป็นหน่วยปฏิบัติการที่มองเห็นถึงภาพความสำเร็จหรือเป้าหมายของการจัดการศึกษาได้ชัดเจน ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นกุญแจสำคัญที่จะพัฒนาความสำเร็จไปสู่สถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีความสามารถรอบด้าน สามารถจูงใจให้ผู้ร่วมงานทุกคนร่วมมือและร่วมใจกันปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี (เกศรา สิทธิแก้ว และคณะ, 2560) ดังนั้นสถานศึกษาจึงควรมีผู้บริหารที่มีความเหมาะสมทั้งความรู้ ความสามารถ ทักษะในการคิดและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ซึ่งผู้บริหารนั้นมีความสัมพันธ์กับสถานศึกษายัง ในการพัฒนาขับเคลื่อนสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ เพื่อให้สถานศึกษามีคุณภาพที่ได้มาตรฐาน ควรบริหารงานโดยใช้รูปแบบที่เหมาะสม มีแบบแผนที่ชัดเจน มีการบูรณาการในการทำงานที่รวดเร็วต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกรูปแบบ เพื่อนำไปสู่การจัดการศึกษาที่กำหนดไว้ ทำให้มีคุณภาพในการบริหารงานและผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ จะสามารถช่วยพัฒนาไปสู่ความสำเร็จตามวิสัยทัศน์ และเป้าหมายของสถานศึกษาตามเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลในการแก้ไขปรับปรุงพัฒนาแผนยุทธศาสตร์และแผนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาครูและหน่วยงานอื่น ๆ สามารถนำไปสู่การปฏิบัติและเป็นแนวทางในการดำเนินงานภายในสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อหน่วยงาน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19
2. เพื่อศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19

4. เพื่อศึกษาสร้างสมการพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 2,031 คน กลุ่มตัวอย่างเป็นข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 จำนวน 327 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน แล้วสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของโรงเรียนเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่มีความกระจายและครอบคลุมตามขนาดของโรงเรียน และกำหนดวิธีการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลากเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามต้องการ ตรวจสอบความตรงของเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อประเมินและตรวจสอบให้มีความครอบคลุม ถูกต้องตามนิยามของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาและการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มี IOC ตั้งแต่ 0.60–1.00 นำมาใช้ จากนั้นนำเครื่องมือไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ซึ่งเป็นข้าราชการครู จำนวน 30 คน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 และตรวจสอบความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป และกำหนดความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) แบบสอบถามในตอนที่ 2 การศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .97 และตอนที่ 3 การศึกษาระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .93 แล้วจึงส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 327 ฉบับ ได้รับคืนมาทั้งหมด 327 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00 นำแบบสอบถามทั้งหมด มาวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน สรุปผลและเขียนรายงานฉบับสมบูรณ์

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 แสดงในตารางที่ 1–5 ดังนี้

1. การศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผลของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19

ปัจจัยภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ (X_1)	4.52	0.46	มากที่สุด
2. การคิดเชิงปฏิกิริยา (X_2)	4.39	0.49	มาก
3. การบริหารทรัพยากรภายในองค์กร (X_3)	4.43	0.45	มาก
4. การปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมในการควบคุมองค์กรให้สมดุล (X_4)	4.51	0.45	มากที่สุด
5. การใช้เทคโนโลยี (X_5)	4.41	0.49	มาก
โดยรวม (X_0)	4.45	0.42	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้านคือ ด้านการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ ($\bar{X} = 4.52$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาเป็นการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมในการควบคุมองค์กรให้สมดุล ($\bar{X} = 4.51$) และอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน คือ ด้านการบริหารทรัพยากรภายในองค์กร ($\bar{X} = 4.43$) ด้านการใช้เทคโนโลยี ($\bar{X} = 4.41$) และด้านการคิดเชิงปฏิกิริยา ($\bar{X} = 4.39$) ตามลำดับ

2. การศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผลของระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19

การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. มาตรฐานคุณภาพของผู้เรียน (Y_1)	4.41	0.42	มาก
2. มาตรฐานกระบวนการบริหารและการจัดการ (Y_2)	4.53	0.43	มากที่สุด
3. มาตรฐานกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Y_3)	4.57	0.34	มากที่สุด
โดยรวม (Y_0)	4.51	0.34	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มาตรฐานกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 4.57$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

กับมาตรฐานกระบวนการบริหารและการจัดการ ($\bar{X} = 4.53$) อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนมาตรฐานคุณภาพของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.41$) อยู่ในระดับมาก

3. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 มีผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19

ตัวแปร	ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา						Tolerance	VIF
	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₀		
X ₁	1.00	.610**	.636**	.672**	.399**	.430**	.412	2.426
X ₂		1.00	.828**	.743**	.482**	.650**	.285	3.505
X ₃			1.00	.794**	.599**	.590**	.473	2.113
X ₄				1.00	.448**	.584**	.229	4.363
X ₅					1.00	.511**	.347	2.881
Y ₀						1.000		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาทุกปัจจัย มีความสัมพันธ์ทางบวก กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยรวม (Y₂) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยด้านการคิดเชิงปฏิกิริยา (X₂) มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง (r = .650) ด้านการบริหารทรัพยากรภายในองค์กร (X₃) ด้านการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมในการควบคุมองค์การให้สมดุล (X₄) ด้านการใช้เทคโนโลยี (X₅) และด้านการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ (X₁) มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง (r = .590, .584, .511, และ .430 ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ด้วยกันแล้ว ความสัมพันธ์ (r) ระหว่าง X₁-X₅ มีความสัมพันธ์ (r) ระหว่าง 0.399 - 0.828

4. การสร้างสมการพยากรณ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 โดยใช้ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นตัวแปรพยากรณ์ ดังรายละเอียดตารางที่ 4 - 5

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ในการค้นหาตัวพยากรณ์ที่ใช้พยากรณ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19

Model	R	R ₂	Adj.R ₂	Std. E.	F	Sig.
(X ₄)	.777	.604	.602	.21964	494.855	.000**
(X ₄) (X ₃)	.825	.681	.679	.19735	78.567	.000**
(X ₄) (X ₃) (X ₁)	.838	.703	.700	.18815	23.920	.000**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อนำตัวแปรปัจจัยภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 5 ด้าน มาพยากรณ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 โดยวิธีวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) พบว่า รูปแบบที่ 3 เป็นรูปแบบที่สมบูรณ์ที่สุดของตัวพยากรณ์ ที่สามารถพยากรณ์ตัวแปร ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยด้านการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมในการควบคุมองค์การให้สมดุล (X₄) ด้านการบริหารทรัพยากรภายในองค์การ (X₃) และและด้านการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ (X₁) เป็นตัวแปรพยากรณ์ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ที่สมบูรณ์ที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) = .838 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของการพยากรณ์ (R₂) = .703 หรือมีอำนาจในการพยากรณ์ร้อยละ 70.30 และมีสัมประสิทธิ์การถดถอย Adj. R₂ = .700 หรือร้อยละ 70.00

ตารางที่ 5 สัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19

ตัวพยากรณ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	คะแนนดิบ		คะแนนมาตรฐาน		Sig
	B	Std. Error	β	t	
ค่าคงที่ (a)	1.477	.116		12.742	.000**
1. ด้านการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมในการควบคุมองค์การให้สมดุล (X ₄)	.247	.033	.377	7.537	.000**
2. ด้านการบริหารทรัพยากรภายในองค์การ (X ₃)	.264	.033	.346	8.068	.000**
3. ด้านการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ (X ₁)	.166	.034	.220	4.891	.000**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01,

จากตารางที่ 5 พบว่า เมื่อนำภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่เป็นตัวพยากรณ์ที่ดีทั้ง 3 ด้าน ไปหาความสัมพันธ์ เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ โดยใช้การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นตัวแปรเกณฑ์ ตัวพยากรณ์ที่มีสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (B) และในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) คือ ด้านการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรม ในการควบคุมองค์การให้สมดุล

(X_4) กับด้านการบริหารทรัพยากรภายในองค์กร (X_3) และด้านการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ (X_1) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 โดยมีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ($R = .838$) ซึ่งสามารถพยากรณ์บรรยากาศองค์การของโรงเรียนได้ร้อยละ 70.30 ($R^2 = .703$)

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน อยู่ในระดับมาก 3 ด้าน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ได้มีการจัดอบรม ประชุมสัมมนาผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับแนวนโยบายที่เน้นการปฏิบัติงานเชิงบูรณาการ มีการกระจายอำนาจและบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล มีการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่มีคุณภาพมาตรฐาน และเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และได้ให้ความสำคัญในการสร้างความเชื่อมั่นและทุ่มเทในการทำงาน รวมทั้งมีความบริสุทธิ์ใจในการบริหารจัดการสถานศึกษา ให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีคุณภาพ ทั้งนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ผู้นำที่มีกระบวนการในการบริหารงานอย่างเป็นระบบ เป็นแบบแผนเพื่อพัฒนาองค์การให้ไปสู่ความสำเร็จภายใต้เป้าหมายวิสัยทัศน์เดียวกัน ซึ่งจะตระหนักถึงการวางแผนการปฏิบัติ และการควบคุมดูแลของผู้นำที่เป็นหลักสำคัญ ซึ่งภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์เป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อองค์การเพื่อมุ่งเน้นการพัฒนาในการบริหารงาน และมีการดำเนินงานที่มีการวางแผนก่อนลงมือปฏิบัติที่ชัดเจน และเป็นผู้นำเชิงประยุต์เปิดกว้างทางความคิดและการแสดงความคิดเห็น เพื่อนำไปพัฒนาต่อให้ดียิ่งขึ้น กระตุ้นผู้ร่วมงานให้เกิดความกระตือรือร้นในการทำงานอยู่ตลอดเวลา โดยมีการควบคุมปฏิบัติงาน ที่เน้นความยืดหยุ่นของระบบการทำงานสถานศึกษาที่เห็นผล ทั้งระยะสั้นและระยะยาวจากการดำเนินงาน สอดคล้องกับที่ เชวงศักดิ์ พลฤทธิเวช กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์เป็นกระบวนการของอิทธิพลที่ผู้นำมีต่อบุคคลอื่น ให้มีพฤติกรรมไปในทิศทางที่ต้องการบรรลุและรักษาไว้ ซึ่งวัตถุประสงค์ขององค์การ ครอบคลุมเป้าหมายและวิธีการ โดยการกำหนดทิศทางขององค์การ การวางแผนและการสร้างทางเลือก การนำไปสู่การปฏิบัติและการควบคุมหรือการประเมิน (เชวงศักดิ์ พลฤทธิเวช, 2553) และสอดคล้องกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ตามแนวคิดของแดวีส์และแดวีส์ (Davies, B. J. & Davies, B, 2004) ที่ได้กำหนดรูปแบบของการเป็นผู้นำเชิงคุณลักษณะของผู้นำเชิงประยุต์ ควรประกอบด้วยคุณสมบัติ 2 ด้าน คือ 1) ด้านความสามารถในการจัดการซึ่งประกอบด้วย 1.1) ความสามารถในการกำหนดทิศทางกลยุทธ์ขององค์การ มีความสามารถมองไปในอนาคต เข้าใจในบริบทขององค์การในปัจจุบัน กำหนดแผนกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และรูปแบบการดำเนินงานในภาวะปัจจุบัน 1.2) ความสามารถในการถ่ายทอดแผนกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ 1.3) ความสามารถในการปรับสมาชิกในองค์การ ให้เข้ากันกับองค์การนิยมในองค์การ ที่สนับสนุนให้สมาชิกเกิดความยึดมั่นผูกพันต่อองค์การ ปรับปรุงพัฒนาองค์การไปสู่เป้าหมายขององค์การ และ 1.4) ความสามารถในการกำหนดเปลี่ยนแปลงกลยุทธ์ สามารถสร้างพัฒนาและ

เปลี่ยนแปลงกลยุทธ์ได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงจากภายนอก มีการตัดสินใจที่ถูกต้องทันเวลาและสถานที่เกิดขึ้น 2) ด้านคุณลักษณะเฉพาะซึ่งประกอบด้วย 2.1) เป็นผู้ไม่พึงพอใจกับสิ่งที่มีอยู่เป็นปัจจุบัน คือมีความคิดสร้างสรรค์ ไม่หยุดนิ่งกับที่ปรับปรุงพัฒนาองค์การอยู่ตลอดเวลา 2.2) มีความสามารถในการดูดซับความรู้ใหม่ ๆ สามารถนำความรู้มาวิเคราะห์ประยุกต์เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ใหม่ต่อองค์การ มีการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา 2.3) มีความสามารถในการปรับตัว เป็นผู้ที่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงและมีความยืดหยุ่นสูง และ 2.4) มีภาวะผู้นำ ฉลาด มีสติปัญญาในการตัดสินใจที่ถูกต้องในเวลาที่เหมาะสม สามารถวิเคราะห์ตัดสินใจได้ว่า สิ่งไหนคือความคิดที่ดีหรือไม่ดี ทำให้ผู้อื่นยอมรับในคุณค่าและความคิดของตน นำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์

2. ผลการศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นผลที่เกิดจากการบริหารงานและการดำเนินงานในกิจกรรมต่าง ๆ ตามภารกิจของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้สูงขึ้น เป็นการสร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการโดยตรง ได้แก่ ผู้เรียนและผู้ปกครอง แสดงให้เห็นว่าการดำเนินงานของสถานศึกษา จะมีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนนั้นมีคุณภาพ ตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่มาตรฐานการศึกษากำหนดไว้ เป็นไปตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ ที่กำหนดไว้ว่า การประเมินคุณภาพภายในเป็นระบบและกลไกในการควบคุมตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนด โดยสถานศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัด ต้องดำเนินการให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาอย่างต่อเนื่อง กระบวนการประเมินคุณภาพภายใน เป็นการประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การประเมินคุณภาพภายในกระทำโดยบุคลากรในหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงาน ให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด ถือเป็นกระบวนการตรวจสอบการทำงานของตนเอง โดยประเมินผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ได้ข้อมูลนำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงตนเอง และพร้อมที่จะได้รับการประเมินคุณภาพจากหน่วยงานต้นสังกัด และการประเมินจากภายนอก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554)

3. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ต่างยอมรับว่าภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์เป็นรูปแบบแบบหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารงานภายในสถานศึกษา โดยผู้บริหารจะมีส่วนในการกำหนดทิศทางขับเคลื่อนแนวคิดและวิสัยทัศน์ตลอดจนการจัดการทรัพยากร ซึ่งค่อนข้างมีอยู่อย่างจำกัด ให้เกิดประโยชน์และประสิทธิภาพสูงสุด รวมถึงความสามารถในการสื่อสารกับบุคคลทั้งในองค์กรและนอกองค์กร และจัดการความขัดแย้งที่เกิดขึ้นขณะปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงความร่วมมือและรักษาประโยชน์อันสูงสุดของสถานศึกษาเป็นสำคัญ สอดคล้องกับที่พริตตี้, แก์สเตอร์ และไวส์ ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์และการ

บริหารการเปลี่ยนแปลง พบว่า ผู้นำทางการศึกษาที่สามารถจัดการกับการเปลี่ยนแปลงที่หลากหลาย พร้อมทั้งสามารถนำองค์กรไปสู่การเปลี่ยนแปลงได้ โดยการสร้างความสมดุลของนวัตกรรมภายนอกด้วย ค่านิยมวัตถุประสงค์ และสิ่งที่ได้รับความสนใจเป็นพิเศษของคนในองค์กร ซึ่งเป็นการวางเงื่อนไขกลยุทธ์ ในการมองไปข้างหน้า ทั้งในระยะกลางและระยะยาว เพื่อกำหนดทิศทางขององค์กร ตำแหน่งขององค์กร โดยใช้ความเข้าใจเชิงกลยุทธ์บนเหตุผลหลัก 3 ประการคือ 1) ศึกษาสภาพแวดล้อมภายนอกที่มีอิทธิพล ต่อองค์กร 2) การวางแผนกลยุทธ์ซึ่งอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคลากรภายในองค์กร และ 3) การสร้าง ความสำเร็จขององค์กรทางการศึกษา ที่ต้องประกอบด้วยความคิดเชิงกลยุทธ์ของผู้นำ (M. Preedy, 2003)

4. สมการพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 โดยผล การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนเพื่อหาตัวพยากรณ์ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 จากปัจจัยภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาทั้งหมด 5 ปัจจัย มีตัวแปรที่ทดสอบแล้ว มีจำนวน 3 ด้าน คือ ด้านการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมในการควบคุมองค์การให้ สมดุล (X_4) กับด้านการบริหารทรัพยากรภายในองค์กร (X_3) และด้านการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ (X_1) ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 และสามารถพยากรณ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาได้ ร้อยละ 70.30 ได้สมการพยากรณ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 โดยเมื่อใช้ปัจจัยภาวะผู้นำเชิงกล ยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นตัวพยากรณ์

ตัวแปรที่สองที่เข้าสู่สมการพยากรณ์ คือ ด้านการบริหารทรัพยากรภายในองค์กร (X_3) ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษา มีการนำกลยุทธ์ขององค์กรไปใช้ในการบริหารงาน ทั้งด้าน งบประมาณ ด้านทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดภายในองค์กร และสร้างวัฒนธรรมค่านิยมที่เหมาะสม ให้สอดคล้องกับบริบทสิ่งแวดล้อม ทั้งภายในและภายนอก ปลุกฝังจิตสำนึกและวัฒนธรรมค่านิยมให้มี อิทธิพลต่อการดำเนินงานภายในองค์กร สอดคล้องกับทิวีเชียร วิทย์อุดม กล่าวถึงภาวะผู้นำว่าเป็น ลักษณะของบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมออกมา เพื่อได้มีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่ม เป็นความสามารถที่เกิดขึ้น ระหว่างที่มีการร่วมกันหรือเหตุการณ์เดียวกัน ในอันที่จะทำให้กิจกรรมของกลุ่มดำเนินไปสู่เป้าหมายและ ประสบความสำเร็จ (วิเชียร วิทย์อุดม, 2550) สอดคล้องกับที่นาฮาแวนดี และ มาเลกซาเดห์ กล่าวว่า ผู้นำทางการศึกษาจะมีคุณลักษณะเด่นที่สำคัญอยู่ 2 ด้าน ได้แก่ ด้านแสวงหาความท้าทาย ผู้นำมีความ เต็มใจที่จะเสี่ยงกล้าได้กล้าเสีย เพื่อนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จ ด้านความต้องการที่จะมีอำนาจในการ ควบคุม เน้นการปรับตัวของวัฒนธรรมองค์การ และกระตุ้นให้มีส่วนร่วม และแสดงออกทางความคิดแบบ เปิดเผย (Nahavandi, A, 2000) และสอดคล้องกับที่ โออร์แลนด์ และฮิตต์ กล่าวว่า ผู้นำเชิงกลยุทธ์ของ ศตวรรษที่ 21 จะต้องดำเนินกิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมวัฒนธรรมความมีประสิทธิผลอย่างยั่งยืนของ

องค์การ ด้วยการกระตุ้นและเปิดกว้างแก่ทุกคน ตัวแปรที่สามที่เข้าสู่สมการพยากรณ์ คือ ด้านการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ (X_1) ซึ่งอาจจะแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 มีการกำหนดทิศทางและนำวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล รู้จักจัดการวางแผนในการดำเนินงานอย่างเป็นขั้นตอน ให้ก้าวสู่ความเป็นเลิศตามวิสัยทัศน์ขององค์การ และให้ความสำคัญกับบุคลากรภายในองค์การอย่างสม่ำเสมอ เท่าเทียมกัน (Ireland, R. D. & Hitt, M. A, 1999) ซึ่งสอดคล้องกับที่ไอร์แลนด์และฮิตต์ กล่าวว่า ผู้นำเชิงกลยุทธ์ต้องสามารถให้วิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและลักษณะที่มุ่งใจขององค์การได้ เป็นวิสัยทัศน์ที่มาจากบุคคลฝ่ายต่าง ๆ (Ireland, R. D. & Hitt, M. A, 1999)

สำหรับด้านการคิดเชิงปฏิกิริยา (X_2) และด้านการใช้เทคโนโลยี (X_3) ถูกคัดออกจากสมการ อาจเป็นเพราะว่าในสภาพการปฏิบัติงานจริง ในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรแสดงให้เห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะดังกล่าว ให้มีอยู่ในตัวของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการคิดเชิงปฏิกิริยา ผู้บริหารควรมีการนำองค์การก้าวไปสู่การดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ที่ชัดเจน ซึ่งต้องมีความคิดที่แปลกใหม่ และสร้างสรรค์ในการบริหารงาน จะทำให้องค์กรเกิดความกระตือรือร้นในการทำงานอยู่เสมอ เกิดการขับเคลื่อนองค์กร ให้เป็นไปทิศทางเดียวกันจนประสบผลสำเร็จ เช่น ผู้นำที่สามารถพลิกผันวิกฤตการณ์ให้เป็นโอกาส จนประสบความสำเร็จ หรือผู้นำจะเป็นผู้ที่แสวงหาโอกาสทำงานที่ท้าทาย ซึ่งจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงริเริ่มสิ่งใหม่ ส่วนด้านการใช้เทคโนโลยี ผู้บริหารในปัจจุบันไม่ได้สนใจที่จะพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสู่ระดับที่ต้องการ และความเข้าใจอย่างแท้จริงในศักยภาพของเทคโนโลยีสารสนเทศ เนื่องจากการบริหารงานในปัจจุบัน ต้องเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 19 สรุป ได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 โดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด
3. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 มีความสัมพันธ์กัน
4. สมการพยากรณ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 โดยใช้ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นตัวแปรพยากรณ์ ได้อ่านาพยากรณ์ร้อยละ 70.30

จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา

กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวก อยู่ในระดับสูง โดยพบว่า ด้านการคิดเชิงปฏิบัติมีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสูงที่สุด ในจำนวนด้านทั้งหมด ดังนั้น ควรพัฒนา ด้านการคิดเชิงปฏิบัติ เป็นลำดับแรก รองลงมาคือด้านการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมในการควบคุมองค์การ ให้สมดุล ด้านการใช้เทคโนโลยี และด้านการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ตามลำดับ ผู้บริหารสถานศึกษาใน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ควรพัฒนาด้านการคิดเชิงปฏิบัติ มาประยุกต์ใช้ และหาแนวทางให้เหมาะสม เพื่อให้เกิดการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่ดี ซึ่งจะ ทำให้เกิดผลดีกับสถานศึกษา

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรให้ความสำคัญกับการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมในการควบคุมองค์การ ให้สมดุล ซึ่งเป็นจุดแข็งมาพัฒนาการบรรยากาศองค์การของโรงเรียน และการบริหารจัดการศึกษาใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รองลงมาคือ ด้านการบริหารทรัพยากรภายในองค์การ ควรเปิดโอกาสให้บุคลากรร่วมแสดงความคิดเห็น เพื่อเป็น แนวทางในการบริหารทรัพยากรภายในองค์การ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และส่งเสริม การกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ เนื่องจากเป็นคุณลักษณะที่จำเป็นและสำคัญมากสำหรับผู้บริหารและครู สมัยใหม่ ในการพัฒนาองค์การให้เหมาะสม อันเป็นสมรรถนะที่สำคัญ หากผู้บริหารขาดเสียแล้ว อาจเป็น อุปสรรคสำคัญต่อการกำหนดนโยบาย กระบวนการบริหาร การเป็นผู้นำทีมและการตัดสินใจแก้ไขปัญหา อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการทำวิจัยและพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 โดยจัดทำเป็นคู่มือ แนวทางภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยใช้ ปัจจัยดังกล่าวให้เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายใน ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 เพิ่มเติมถึงตัวแปร อื่นที่สัมพันธ์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และนำตัวแปรพยากรณ์ที่พบไปทำ วิจัยและพัฒนา (R&D) หรือการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมต่อไป (PAR)

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. กรุงเทพมหานคร : ศุภสมาคมราชบัณฑิต.
- เกศรา สิทธิแก้ว และคณะ. (2560). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 และ เขต 2. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 11(1), 12-21.
- เชวงศักดิ์ พงษ์เทศ. (2553). การพัฒนาตัวชี้ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ทองพูล คำเรืองศรี. (2553). การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคเหนือ เขต 2. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น ฉบับปรับปรุงใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2560.
- วิเชียร วิทยอุดม. (2550). การพัฒนาองค์กร. กรุงเทพมหานคร : ธนวิซการพิมพ์ จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา เล่ม 2. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.พ.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2546). ระบบประกันคุณภาพการศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ดีจำกัด.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2561). มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พ.ศ. 2561. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ดีจำกัด.
- Davies, B. J. & Davies, B. (2004). "Strategic Leadership." *School Leadership & Management*. London : McGraw-Hill.
- Ireland, R. D. & Hitt, M. A. (1999). Achieving and maintaining Strategic competitiveness in the twenty-first century: The role of Strategic Leadership. *Academy of Management Executive*, 4(3), 43-57.
- M. Preedy, R. Glatter, and C. Wise. (2003). Strategic Leadership and Educational Improvement. London: Cromwell.
- Nahavandi, A. (2000). *The art and science of leadership*. (2nd ed). Upper Saddle River. NJ : Prentice Hall.